

ערעור אזרחי מס' 1934/91

רשות השידור

נגד

גיורא שור

בבית המשפט העליון בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

[14.1.97]

לפני השופטים ת' אור, ט' שטרסברג-כהן, ד' ביניש

חוק רשות השידור, תשכ"ה-1965, ס"ח 106, סעיפים 29, 29(א), 29א, 29ב, 29ג תקנות רשות השידור (אגרה בעד החזקת מקלט טלוויזיה), תשמ"א-1981, ק"ת 447 חוק העונשין, תשל"ז-1977, ס"ח 226, סעיף 144(ג) – תקנות רשות השידור (אגרות, פטורים, קנסות והצמדות), תשל"ד-1971, ק"ת 661, תקנה 5(א)(6) – חוק רשות השידור (תיקון מס' 2), תשכ"ט-1968, ס"ח 20.

מיני-רציו:

- * מסים – אגרות – אגרת טלוויזיה
- * פרשנות – דין – כללי פרשנות
- * פרשנות – מונחים – מקלט טלוויזיה

המשיב קולט את שידורי הטלוויזיה על-ידי חיבורם של שני מכשירים המצויים בביתו – מכשיר וידאוטייפ, המצויד בטיינר המאפשר לו לקלוט שידורים של תחנות טלוויזיה ולהופכם לאותות חשמליים; וצג מחשב, ההופך את האותות החשמליים לתמונה ולקול. המערערת קבעה כי נוכח האפשרות לצפות בשידורי הטלוויזיה בדרך זו, על המשיב לשלם לה אגרה על-פי סעיף 29 לחוק רשות השידור, תשכ"ה-1965. בית-משפט השלום דחה את ערעורו של המשיב, אולם בית המשפט המחוזי קיבל, ברוב דעות, את עמדת המשיב. מכאן הערעור ברשות לבית המשפט העליון. בית המשפט העליון פסק:

א. (1) המונח "אגרה" לקוח מתחום דיני המסים. הוא משתרע על מיגוון של תשלומים שאינם מס טהור, מחד גיסא, ואינם מחיר טהור, מאידך גיסא. אגרה נבדלת ממס טהור בכך שהיא משתלמת כתשלום חובה בזיקה עם שירות מסוים שהשלטון נותן לפרט. לעומתה, מס טהור נגבה ללא זיקה לשירות מסוים. אגרה נבדלת ממחיר טהור בכך ששיעורה אינו מותנה בערך השירות שבגיננו היא ניתנת (860 ב-ג).

(2) (בעקבות ע"א 165/82 [2]) אין לחוקי המסים כללי פרשנות משלהם. נקודת המוצא היא לשון החוק, והשאלה היא, אם לאפשרויות השונות יש עיגון, ולו מינימאלי, בלשון ההוראה. מבין האפשרויות הלשוניות השונות יש לבחור אותה אפשרות המגשימה את מטרתה של חקיקת המס (860 ג-ד).

(3) מן הבחינה הלשונית, יש בלשון חוק רשות השידור בסיס מוצק לעמדתה של המערערת (861 א).

(4) גם פרשנות הוראת סעיף 29 לחוק על-פי תכליתה מחייבת את אימוצו של המבחן הפונקציונאלי המוצע על-ידי המערערת. המחוקק ביקש להטיל את החיוב באגרה על כל מי שמחזיק במכשיר טלוויזיה ועשוי ליהנות משידורי הטלוויזיה. המבחן הפונקציונאלי הוא המבטיח את הגשמתה של תכלית זו. על-פי מבחן זה, השאלה המכרעת אינה מהי חזונו החיצוני של המכשיר אין חשיבות מכרעת גם לשאלה אם מדובר במכשיר אחד או בצירוף של מכשירים אחדים. מרכז הכובד הוא בקיומו ובמימושו של פוטנציאל לקלוט את האותות ולתרגמם לכלל תמונה (861 ג-ז).

(5) לעניין תכלית הוראת סעיף 29(א) לחוק, אין להיות מוגבלים לתמונת המציאות שעמדה בפני הכנסת את חוקה את החוק. יש ליישם את תכלית החוק למציאות המודרנית, על השינויים הטכנולוגיים שהתחוללו בתחום המוסדר (862 ו-ז).

(6) אין די בקיומה של אפשרות תיאורטית לשילוב של מכשירים אשר עשוי לשמש לפונקציה של קליטת שידורי טלוויזיה. לצורך חיובו של אדם באגרה, על המערכת להניח תשתית ראייתית ממשית וקונקרטיה, המעידה כל כך שאמנם מדובר בשילוב של הרכיבים הנדונים לכלל שלמות פונקציונאלית המהווה מקלט טלוויזיה (863 ו-1).

פסקי-דין של בית המשפט העליון שאוזכרו:

- [1] [ע"פ 398/82 שטרית נ' מדינת ישראל, פ"ד לו \(1\) 668](#).
- [2] [ע"א 165/82 קיבוץ חצור נ' פקיד שומה רחובות, פ"ד לט \(2\) 70](#).
- [3] [ע"א 474/89 קריב נ' רשות השידור, פ"ד מו \(3\) 374](#).
- [4] [ע"א 5264/91 פקיד שומה למפעלים גדולים נ' עיט ציוד ליבוא בע"מ, פ"ד מט \(3\) 209](#).
- [5] [בג"צ 4562/92 זנדברג נ' רשות השידור ואח', פ"ד נ \(2\) 793](#).
- [6] [ע"א 781/86 עוזיאל נ' מדינת ישראל, פ"ד מג \(2\) 210](#).

פסקי-דין של בתי המשפט המחוזיים שאוזכרו:

- [7] [ע"א \(חי'\) 318/87 – לא פורסם](#).

הערות:

לפירוש חוקי מסים ראה: [ע"א 2/89 אוניברסיטת בר אילן נ' מנהל מס שבח מקרקעין וערעור שכנגד, פ"ד מו \(2\) 162](#); [ע"א 93/88 מעבדות טרבונול \(ישראל\) בע"מ נ' פקיד שומה למפעלים גדולים, פ"ד מו \(2\) 385](#).

ערעור ברשות על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים ד' דורנר, ש' פינקלמן, ד' כהן) מיום 30.1.91 בע"א 207/90* שבו נתקבל ערעור על פסק-דינו של בית-משפט השלום בירושלים (השופט א' צ' בן זמרה) [בהמ' 2161/90](#). הערעור נתקבל.

מ' גולן, סגן בכיר א לפרקליט המדינה וממונה על עניינים פליליים (במ"ב) בפרקליטות המדינה – בשם המערכת;

י' תוסיה-כהן, ר' בן רחמים-סובול – בשם המשיב.

פסק-דין

השופט ת' אור: ערעור ברשות על פסק-דין בית המשפט המחוזי בירושלים (אב"ד השופט ד' דורנר, השופטים ש' פינקלמן, צ' כהן) בע"א (י-ם) 207/90*, בו קיבל בית המשפט את ערעורו של גיורא שור (המשיב) על פסק-דין של בית-משפט השלום בירושלים (כבוד השופט א' צ' בן זמרה) [בהמ' \(י-ם\) 2161/90](#), שקבע כי מכשיר וידאו שברשות המשיב, אשר כוחו לקלוט תחנות טלוויזיה שונות, ואשר אליו מחובר צג מחשב המאפשר את הצגת התמונות שנקלטו, הוא "מקלט טלוויזיה" כמשמעות מונח זה בסעיף 29 [לחוק רשות השידור](#), תשכ"ה-1965, ובתקנות [רשות השידור](#) (אגרה בעד מקלט טלוויזיה), תשמ"א-1981.

1. המשיב קולט את שידורי הטלוויזיה על-ידי חיבורם של שני מכשירים המצויים בביתו – מכשיר וידאוטייפ, המצויד בטיונר המאפשר לו לקלוט שידורים של תחנות טלוויזיה ולהופכם לאותות חשמליים; וצג מחשב, ההופך את האותות החשמליים לתמונה ולקול. המערכת, רשות השידור, קבעה כי נוכח האפשרות לצפות בשידורי הטלוויזיה בדרך זו, על המשיב לשלם לה אגרה על-פי סעיף 29 [לחוק רשות השידור](#).

2. המשיב ערער על קביעה זו לבית-משפט השלום. בית המשפט (כבוד השופט בן זמרה) דחה את ערעורו. הוא קבע, כי "לאור מטרת המחוקק לחייב באגרה כל מי שמחזיק במכשיר על אביזריו ונספחיו, שניתן באמצעותו לקלוט ולצפות בשידור טלוויזיה, יש להכיר גם במכשיר שמוחקן בו 'טיונר' ומחובר למוניטור כנ"ל

כ"במקלט טלוויזיה' החייב באגרה". בית המשפט ציין, כי מסקנה זו מתיישבת עם ההגדרות הלשוניות של המונחים "מקלט" ו"טלוויזיה".

*פ"מ תשנ"א (1) 501.

3. המשיב ערער בשנית, הפעם לבית המשפט המחוזי. בית המשפט המחוזי קיבל, ברוב דעות, את עמדת המשיב, שלפיה הביטוי "מקלט טלוויזיה" שבחוק [רשות השידור](#) מתייחס למכשיר מסוים, הידוע בשם T.V. set והואיל והמשיב אינו מחזיק במכשיר כזה, אין הוא חב בתשלום האגרה. בכך נהפך פסק-דינו של בית-משפט השלום.

השופט כהן, אשר היה בדעת הרוב, קבע כי יש הבחנה בין טלוויזיה לבין מקלט טלוויזיה. המונח הראשון מתייחס לשיטה לקליטה של תמונות ומראות בעזרת גלי רדיו; השני מתייחס למכשיר מוגדר, הפועל בשיטה הנ"ל, ומכונה Television set. השופט כהן קבע כי המחוקק בחר להטיל אגרה על אותם מכשירים המצויים בגדרו של המובן השני האמור. על-פי גישה זו, המבחן הקובע להטלת החיוב באגרה הוא החזקת המכשיר, ולא ניצול השיטה. מקום בו ביקש המחוקק ללמוד על טיבו של חפץ על-פי התוצאה המופקת ממנו הוא עשה כן במילים ברורות (הגדרת "נשק" בסעיף 144(ג) [לחוק העונשין](#), תשל"ז-1977; [ע"פ 398/82](#) שטרית נ' מדינת ישראל [1], בעמ' 670). הוא מצא תימוכין לגישתו בשיטתה של רשות השידור עצמה, שעל-פיה גם מקלט מקולקל הוא בגדר מקלט טלוויזיה, כל עוד לא אישר בודק מוסמך כי אי-אפשר לעשות שימוש במכשיר (תקנה 5(א)(6) [לתקנות רשות השידור](#) (אגרות, טורים, קנסות והצמדות), תשל"ד-1974).

גם השופט דורנר סברה כי יש לקבל את הערעור. נקודת המוצא של חוות-דעתה היא, כי יש לפרש חקיקת מס לאור מטרתה. עם זאת, כאשר המטרה החקיקתית אינה ברורה, יש לפרש את חוק המס על רקע עקרונותיה הכלליים של השיטה. אחד מאלה הוא השמירה על חופש הפרט וקניינו מפני התערבות שלטונית. לכן, בהיעדר כוונת מס ספציפית, עשוי בית המשפט להגיע למסקנה השוללת הטלת מס ([ע"א 165/82](#) קיבוץ חצור נ' פקיד השומה רחובות (להלן – עניין קיבוץ חצור [2]), בעמ' 76).

הואיל וטעמיו של השופט כהן מעוררים לכל הפחות ספק אם כוונת המחוקק הייתה לחייב בתשלום אגרה גם מי שמחזיק במכשירים הנדונים כאן, יש לקבל את ערעור הנישום.

השופט פינקלמן היה בדעת מיעוט. בהיעדר הגדרה בחוק למונח "מקלט טלוויזיה" נדרש השופט פינקלמן להגדרות המילוניות של המונח "טלוויזיה" ושל המונחים המשמשים להגדרתו. מהגדרות אלה הסיק השופט פינקלמן, כי הטלוויזיה היא מנגנון המעביר תמונות מתחנת השידור למקומות רחוקים באמצעות גלי רדיו. מקלט טלוויזיה הוא כל מכשיר או מיתקן היודע לקלוט את אותם גלים, להפוך אותם לתמונה ולהקריןם על מסך. השופט פינקלמן עמד על כך שפרשנות זו היא רחבה. עם זאת, היא מגשימה את תכלית החקיקה. מדובר כאן באגרת שירותים. המדינה מספקת שירות של טלוויזיה. כל המחזיק במקלט טלוויזיה מגלה דעתו כי הוא חפץ בשירות זה. לכן הוא חב בתשלום האגרה.

4. נראה לי כי דין הערעור להתקבל.

נקודת המוצא בענייננו טמונה בהוראות **חוק רשות השידור**. סעיף 29(א) **לחוק רשות השידור** קובע, כי "הועד המנהל יטיל, בדרך שתיקבע בתקנות, אגרה שנתית ... בעד החזקת מקלט טלוויזיה, בין דרך כלל ובין לסוגי מקלטים". החוק אינו מגדיר את המונח "מקלט טלוויזיה". מונח זה מופיע במקומות נוספים בחוק (ראו סעיפים 29א, 29ב, 29ג). גם בתקנות אשר יצאו מכוחו של החוק אין הגדרה למונח זה. אם כן, כיצד נפרשו? עוסקים אנו בהטלת אגרה. מונח זה – אגרה – לקוח מתחום דיני המסים. הוא:

"... משטרע על מיגוון של תשלומים שאינם מס טהור מחד גיסא ואינם מחיר טהור מאידך גיסא. אגרה נבדלת ממש טהור בכך שהיא משתלמת כתשלום חובה בזיקה עם שירות מסוים שהשלטון נותן לפרט. לעומתו מס טהור נגבה ללא זיקה לשירות מסוים. אגרה נבדלת ממחיר טהור בכך ששיעורה אינו מותנה בערך השירות שבגיננו היא ניתנת..." (דברי השופט ברק בע"א 474/89 קריב נ' רשות השידור [3], בעמ' 377).

ענייננו אפוא בפרשנות הוראה המטילה תשלום חובה הכולל רכיב של מס. אמת המידה הפרשנית החלה על הוראות מן התחום הפיסקאלי הותוותה בעניין קיבוץ חצור [2]. באותה פרשה, עומד השופט ברק על כך ש:

"אין להם לחוקי המסים כללי פרשנות משלהם ... כמו כל חוק אחר, גם לעניין חוק מס נקודת המוצא היא לשון החוק, והשאלה היא, אם לאפשרויות השונות יש עיגון, ולו מינימאלי, בלשון ההוראה. מבין האפשרויות הלשוניות השונות יש לבחור אותה אפשרות, המגשימה את מטרתה של חקיקת המס. לעתים מטרת החקיקה היא הטלת מס, ולעתים מטרתה היא פטור ממס. בזה כבוזו על הפרשן ליתן אותו פירוש, המביא להגשמת תכלית החקיקה. אין עליו לפרש את החוק לטובת הנישום ... כשם שאין עליו לפרשו לרעתו" (שם, בעמ' 75).

הוא ממשיך ואומר, שם, בעמ' 76:

"אין לשכוח, כי אין לקיים מדינה מודרנית, ובעיקר מדינת סעד מודרנית, בלא מסים ... מס אינו עונש. מס אינו פגע רע שיש לדכאו. מס הוא צורך חיוני שיש לקיימו ... על-כן, לעתים, יש ליתן ללשונו של חוק מס משמעות רגילה. לעתים אין להימנע ממתן משמעות מיוחדת (ראה ע"א 282/73). אין משמעות לאמירה, כי ניתן להטיל חיוב במס רק כאשר הלשון ברורה. אכן, גם לשון לא ברורה יכל שתטיל מס, ובלבד שתתברר לאור פרשנותה".

לדברים דומים ראו גם ע"א 5264/91 פקיד שומה למפעלים גדולים נ' עיט ציוד ליבוא בע"מ [4], בעמ' 215-214.

5. מן הבחינה הלשונית, יש בלשון החוק בסיס מוצק לעמדתה של רשות השידור. ניתוח מילוני-בלשני של התיבה "מקלט טלוויזיה", כפי שעשה שופט המיעוט בבית המשפט קמא, תומך בעמדת רשות השידור. כפי שציין שופט המיעוט, ההגדרה המילונית של המונח "טלוויזיה" (כפי שנלקחה מן המלון החדש מאת א' אבן-שושן (קריית-ספר, 1986) מתייחסת ל-"...מנגנון המעביר דמיות ותמונות מתחנת-השדרה למקומות רחוקים באמצעות גלי רדיו; התמונות מופיעות על מסך המתקן במקלט מיחד". בהמשך, שם, מוגדר מקלט טלוויזיה כ"מכשיר לקליטת תמונות המתקן בשיטת טלוויזיה". המונח "מקלט" שבהגדרה זו מתייחס ל"מתקן הקולט אותות בצורה חשמלית והופכם לצורה אחרת (קול או תמונה)". המונח "מתקן" מוגדר כ"מכשיר או מערכת של כלים או חלקים שהתקנו להפעלת משהו...". שילובן של הגדרות אלה מלמד, כי בגדר מקלט טלוויזיה נמצא כל מכשיר, או מערכת של מכשירים, אשר מבצע את הפונקציה האמורה של קליטת גלי רדיו והמרתם לכלל תמונה. על-פי פשוטם של דברים אלה, עולה מן הראות בענייננו כי המשיב מחזיק במקלט טלוויזיה.

6. זאת ועוד. גם פרשנות הוראת סעיף 29 על-פי תכליתה מחייבת את אימוצו של המבחן הפונקציונלי המוצע על-ידי הרשות. **חוק רשות השידור** מטיל חיוב באגרה על מי שמחזיק במקלט טלוויזיה. מבלי למצות, דומה כי המחוקק ביקש להטיל את החיוב באגרה על כל מי שמחזיק במכשיר טלוויזיה ועשוי ליהנות משידורי הטלוויזיה. על רקע זה ניתן להסביר את הוראת הפטור שב**תקנות רשות השידור** (אגרות, פטורים, קנסות והצמדה), הקובעת כי לא תוטל אגרה אם מקלט הטלוויזיה "מקולקל ואי-אפשר להשתמש בו, ובודק מוסמך מטעם הרשות אישר את הדבר" (תקנה 5(א)(6)). מהוראה זו עולה, כי הוכחה בדבר שלילת הפוטנציאל להנאה מן המכשיר תביא לגיבושו של פטור מן החיוב באגרה. מן הצד השני, קיום פוטנציאל להנאה מן השידורים בידי מי שמחזיק במקלט טלוויזיה, מהווה עילה לחיוב באגרה (ראו גם דברי השופט קציר בע"א (חי') 318/87 [7], בפסקה 14). ברוח זו נאמר בבג"צ 4562/92 זנדברג נ' רשות השידור ואח' [5], בעמ' 817-818, כי הטלת אגרה על מי שמחזיק במקלט טלוויזיה ונהנה משירותיה של הטלוויזיה, אינה פוגעת בציפיותיו. שם, בעמ' 818-817.

המבחן הפונקציונאלי הוא המבטח את הגשמתה של תכלית זו. על-פי מבחן זה, השאלה המכרעת אינה מהי חזותו החיצונית של המכשיר שאנו עוסקים בו. באופן דומה, אין חשיבות מכרעת גם לשאלה, אם מדובר במכשיר אחד או בצירוף של מכשירים אחדים. קשה למצוא צידוק ראציונאלי לתחימה של החיוב באגרה רק

למקרה שבו הפונקציה הנזכרת מבוצעת על-ידי מכשיר המצוי בקופסה אחת, וזאת להבדיל ממקרה שבו היא מבוצעת על-ידי מכשיר המחולק בין כמה קופסאות. מרכז הכובד הוא בהחזקה של מכשיר אשר יש בו כדי לאפשר את ההנאה משידורי הטלוויזיה. מרכז הכובד הוא בקיומו ובמימושו של פוטנציאל לקלוט את האותות ולתרגמם לכלל תמונה. לעניין זה, לא החזות החיצונית היא הקובעת, אלא השלמות הפונקציונלית. כאן, השכל הישר אינו מתיישב עם הפרדות מלאכותיות של אובייקט לחלקיו. כאשר מדובר, כמו במקרה

שלפנינו, בשילוב מוכח של רכיבים שונים, אשר יוצרים בהשתלבותם שלמות פונקציונאלית חדשה – בחינת שלם המחזיק יותר מסך כל חלקיו – מחייב השכל הישר לייחס נפקות למצב הדברים לאשורו. כפי שציין בית המשפט [בע"א 781/86](#) עוזיאל נ' מדינת ישראל [6], בעמ' 212, "המשמעות הרגילה שמייחסים בני-אדם למונח, על-פי אמת המידה של ההיגיון הבריא והפשוט, הינה תולדה של תפיסת האובייקט, על כל מרכיביו, כיחידה אחת, בשלמותה, הן ויזואלית והן פונקציונלית".

על רקע זה, אני סבור כי אין לאמץ את הפירוש אשר לו טוען המשיב. פירוש זה, המבכר לגדור את החוק לסוג מסוים של מכשירים, עלול להחטיא את תכלית החקיקה להטיל חיוב באגרה על מי שעשוי ליהנות משידורי הטלוויזיה. הוא עלול לסלול את הדרך להשתמטות מאסיבית ובלתי מוצדקת מן החיוב באגרה, על-ידי מי שנהנים בפועל מן השידורים, דוגמת המשיב. פירוש כזה יוצר פירצה רחבה בהסדר הסטטוטורי של הטלת האגרה. הוא אינו מתיישב עם ההנחיה הפרשנית הבסיסית בדיני המס, שעל פיה על הפרשן המפרש הוראה המטילה מס להניח, כי:

"...המחוקק ביקש להטיל מס ולא ליצור פריצות. עליו להניח, כי כוונתו הייתה ליצור כלי יעיל ולא חסר ערך. עליו להניח כי המגמה היא ליצור מערכת סבירה וקוהרנטית ... אך עליו להתחשב במגבלות האנוש '...אין אני מוכן כלל להעמיד את המחוקק כמי שעושה 'מלאכת מחשבת'. הנסח, כמו השופט, עושה מלאכה אנושית, על חולשותיה ופגמיה. את פרשנותו של החוק יש לבסס על לשונו ועל הגיונו ועל מטרתו ועל תכליתו' [ר"ע 277/82](#), בעמ' 831). וכאשר נתקל השופט בהוראה, הנראית לו לכאורה סתומה, אין עליו להתיימשך אלא עליו לעשות מאמץ אינטלקטואלי לבחון את הרקע לחקיקתה ואת המטרה, שביקש המחוקק להשיג, ועד כמה מטרה זו מעוגנת באותה לשון סתומה" (עניין קיבוץ חצור [2], בעמ' 77-78).

רק הפרשנות שרשות השידור דוגלת בה יכולה לאפשר את הגשמת התכלית האמורה. רק בפרשנות זו יש כדי להבטיח כי הוראת החוק ומטרתו לא יסוכלו.

7. ודוק: בעומדנו על תכלית זו של הוראת סעיף 29 (א) [לחוק רשות השידור](#), איני סבור כי עלינו להגביל עצמנו לתמונת המציאות שעמדה לפני הכנסת עת חוקקה את חוק רשות השידור. אכן, ספק רב בעיניי אם בעת שתוקן [חוק רשות השידור](#) והוכנסה בשנת 1968 - בחוק רשות השידור (תיקון מס' 2), תשכ"ט-1968 - הוראה הקובעת חבות באגרת טלוויזיה, היו בנמצא מכשירי וידאו או צגים של מחשב לשימוש ביתי. אך בכך אין כדי למנוע את פירושו של [חוק רשות השידור](#) בהתאם לתכליתו. אין בכך כדי למנוע את יישומה של תכלית זו למציאות המודרנית, על השינויים הטכנולוגיים שהתחוללו בתחום המוסדר. כפי שמציין א' [ברק, בספרו פרשנות במשפט, כרך ב](#), פרשנות החקיקה (נבו, תשנ"ג) 271, פרשנות "אינה מסע אל העבר". על בית המשפט לגבש את

תכלית החקיקה על-פי הצרכים של החיים המודרניים (שם, בעמ' 272). אומר ברק, שם, בעמ' 269-270:
"הפרשנות אינה מוגבלת לתמונות הספציפיות שיכלו אנשי הרשות המחוקקת לראות לנגד עיניהם. 'כלי נשק' ו'כלי רכב' אינם מתפרשים ככוללים אך כלי נשק וכלי רכב שהיו ידועים בשעת חקיקת החוק. אנו מחפשים את ההכללה. זו משתרעת על המושג של 'כלי נשק' או 'כלי רכב' ועל כן כלולים בחובם גם כלים חדשים שלא ניתן היה לצפותם מראש".

יפה לכאן הדוגמה הציורית שמביא ח' ה' כהן בספרו המשפט (מוסד ביאליק, תשנ"ב) באומרו, בעמ' 210:
"מחוקק שדיבר לפני מאה שנים במרכבות וסוסים, יתפרש היום כאילו התכוון למכוניות: לא משום ש'מרכבות וסוסים' אף מכוניות במשמע, ולא משום שהעלה על דעתו שמעשי חקיקתו יחולו על מכוניות; אלא אף על פי ש'מרכבות וסוסים' לא מכוניות במשמע, אף על פי שלא העלה על דעתו שיהיו אי פעם מכוניות בנמצא ומרכבות ייעלמו מן הרחובות; אלא משום שמטרת החוק הייתה ונשארה – להסדיר את התנועה ברחובות, ולהשגת מטרה זו מן הדין לפרש 'מרכבות וסוסים' לרבות מכוניות וכלי רכב ממונעים אחרים".

דברים אלה כפופים, כמובן, לכך שתכלית החקיקה רלוונטית גם במצב הדברים החדש שנוצר. זהו אמנם המצב בענייננו. הנה כי כן, בפירושו לסעיף 29 לחוק רשות השידור אנו מגשימים את תכלית החקיקה. בכך מביאים אנו להתאמה בין תכליתו של [חוק רשות השידור](#), לבין ההתפתחויות הטכנולוגיות בתחום התקשורת אשר עומדות ברקע ההליך שלפנינו.

8. עמדנו על כך, שהמבחן הקובע אם מתקן מסוים הוא מקלט טלוויזיה לעניין סעיף 29 לחוק רשות השידור, הוא מבחן פונקציונאלי. מטבע הדברים, המבחן הפונקציונאלי אינו פועל בחלל ריק. יישומו מחייב הנחת תשתית עובדתית. אכן, אין די בקיומה של אפשרות תיאורטית לשילוב של מכשירים, אשר עשוי לשמש לפונקציה של קליטת שידורי טלוויזיה. לעניין זה אין די בהשערות. לכן אין די, למשל, כי אדם מחזיק בביתו, בנפרד, מכשיר וידאו וצג מחשב, כדי להביא לחיובו באגרה. לצורך חיובו של אדם באגרה, על רשות השידור להניח תשתית ראייתית ממשית וקונקרטי, המעידה על כך שאמנם מדובר בשילוב בפועל של הרכיבים הנדונים לכלל שלמות פונקציונאלית המהווה מקלט טלוויזיה.

במקרה שלפנינו הרימה הרשות נטל זה. כעולה מתצהיריהם של משה שדה ואבנר

מיוסט, עובדי הרשות, שילב המשיב בפועל את מכשיר הווידאו ואת צג המחשב שבביתו לצורך קליטת שידורי טלוויזיה. מן התצהירים עולה, כי נעשה שימוש בפועל במקלט המתבל משילוב זה כדי לקלוט שידורי טלוויזיה ולצפות בהם. כן עולה מן התצהירים, כי שילובם של שני המכשירים האמורים לכלל מקלט טלוויזיה הוא שילוב קבוע ומתמשך, להבדיל משילוב אקראי. המשיב אינו חולק על כך. בנסיבות אלה, אני סבור כי הרשות עמדה בנטל להראות כי המשיב אמנם מחזיק במקלט טלוויזיה, ועל-כן חייב באגרה.

אשר-על-כן הערעור מתקבל, פסק-דינו של בית המשפט המחוזי מבוטל, ופסק-דינו של בית-משפט השלום מוחזר על כנו. המשיב יישא בהוצאות הרשות בכל הערכאות בסך 5,000 ש"ח.

השופטת ט' שטרסברג-כהן: אני מסכימה.

השופטת ד' ביניש: אני מסכימה.

הוחלט כאמור בפסק-דינו של השופט אור.

ניתן היום, ו' בשבט תשנ"ז (14.1.97).

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)